

08-09-2010

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 08.09.2010			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-02-10		1034	10

Број: 05-05-1-3664-2/10
Сарајево, 08. септембар 2010. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о ваздушном саобраћају између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Државе Кувајт. Споразум је потписао мр Рудо Видовић, министар комуникација и транспорта БиХ, 20. јуна 2010. године у Кувајту.

Будући да је Министарство комуникација и транспорта БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о споразуму.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Ранко Нинковић

MFA – BA - MPP

Broj: 08/1-42-12410-1/10
Sarajevo, 03.09.2010. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO : 07-09 2010			
Preporučeno kopiranje	Arhiviranje odluke	Uputanje	Prof. poslova
07	05-1	3669	

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Predmet: Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o zračnom prometu između Bosne i Hercegovine i Države Kuvajt - dostavlja se -

U prilogu akta dostavljamo Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o zračnom prometu između Bosne i Hercegovine i Države Kuvajt, potpisan u Kuvajtu 20. juna 2010. godine, u dva originala, na bosanskom, srpskom, hrvatskom, arapskom i engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na svojoj 74. sjednici, održanoj 17. juna 2010. godine prihvatilo pomenuti Sporazum i za potpisivanje ovlastilo g-dina Jasina Ravašde, ambasadora Bosne i Hercegovine u Državi Kuvajt.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na svojoj 131. sjednici, održanoj 26. avgusta 2010. godine, utvrdilo je Prijedlog odluke o ratifikaciji navedenog Sporazuma.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama člana 17. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00), provede postupak ratifikacije Sporazuma o zračnom prometu između Bosne i Hercegovine i Države Kuvajt.

SPORAZUM O ZRAČNOM SAOBRAĆAJU
IZMEĐU
VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
I
VLADE DRŽAVE KUVAJT

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Države Kuvajt, nadalje u tekstu "Ugovorne strane",

U želji da unaprijede razvoj zračnog saobraćaja između Bosne i Hercegovine i Države Kuvajt, i da promoviraju međunarodnu saradnju u ovoj oblasti, u najvećoj mogućoj mjeri,

U želji da se principi i odredbe Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i međunarodnog Sporazuma o zračnom saobraćaju, koji su otvoreni za potpisivanje u Čikagu, 07. decembra 1944. godine, primijene na ove usluge,

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1.

Definicije

U svrhu ovog sporazuma, ako tekst ne nalaže drugačije:

- a) Pojam Konvencija označava Konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, otvorenu za potpisivanje u Čikagu 7. decembra 1944. i uključuje svaki aneks, usvojen prema članu 90. te Konvencije i svaki amandman Aneksa Konvencije prema članu 90. i 94., u onoj mjeri u kojoj su ovi aneksi i amandmani usvojeni u obje Ugovorne strane;
- b) Pojam Sporazum označava ovaj sporazum, Aneks priložen uz Sporazum i sve izmjene ovog sporazuma ili njegovog Aneksa;
- c) Pojam tijela nadležna za zračni saobraćaj označava, u slučaju Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara – Ministarstvo komunikacija i prometa – Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, a u slučaju Države Kuvajt, Direkcija za civilno zrakoplovstvo, ili u oba slučaja, bilo koja osoba ili tijelo ovlašteno da vrši navedene funkcije koje trenutno vrše navedena tijela;
- d) Pojam određeni zračni-prijevoznik, označava zračnu-kompaniju koju je jedna Ugovorna strana odredila, i o tome pismeno obavijestila drugu Ugovornu stranu u skladu sa članom 3. ovog sporazuma, kao prijevoznika koji će vršiti dogovoreni zračni promet na linijama navedenim u skladu sa članom 2. ovog sporazuma;
- e) Pojam teritorija, zračni promet, međunarodni zračni saobraćaj i zaustavljanje u nekomercijalne svrhe i zračni-prijevoznik, imat će, u svrhu ovog sporazuma, značenja koja su određena u članu 2. i 96. Konvencije;
- f) Pojam kapacitet označava:
  - (i) u odnosu na zrakoplov, korisnu nosivost zrakoplova dostupnu na liniji ili dijelu linije;
  - (ii) u odnosu na ugovoreni saobraćaj, kapacitet zrakoplova koji vrši saobraćaj, pomnožen sa frekvencijom letova zrakoplova u određenom periodu, na liniji ili dijelu linije;
- g) Pojam tarifa označava cijenu koja se plaća za prijevoz putnika, prtljaga i tereta, i uvjete prema kojima se te cijene primjenjuju, uključujući i cijene i uvjete za agencijske i druge pomoćne usluge, ali isključujući naplatu i uvjete prijevoza pošte;

- h) Pojam raspored označava raspored linija navedenih u Aneksu ovog sporazuma, ili izmijenjenih u skladu sa odredbama paragrafa (3) člana 17. ovog sporazuma. Raspored čini integralni dio ovog sporazuma i sve reference na Sporazum uključit će referencu na raspored, osim kada je to navedeno u samom Sporazumu;
- i) Pojam naknade korisnika podrazumijeva naknadu koja se naplaćuje od zračnog-prijevoznika, a u svrhu obezbjeđenja imovine aerodroma, objekata za zračnu navigaciju i sigurnost u zrakoplovstvu, ili sličnih usluga i objekata.

Član 2.

Dodjela prava i privilegija

- 1) Svaka Ugovorna strana daje drugoj Ugovornoj strani prava tačno navedena u Sporazumu, u svrhu da omogući uspostavljanje rasporeda međunarodnog zračnog saobraćaja na linijama navedenim u odgovarajućem poglavlju Rasporeda (nadalje u tekstu dogovoreni saobraćaj i određene linije).
- 2) Prema odredbama ovog sporazuma, imenovani zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne strane, uživat će sljedeća prava prilikom obavljanja dogovorenog saobraćaja na određenoj liniji:
  - a) nadlijetati teritoriju druge Ugovorne strane bez slijetanja;
  - b) zaustavljati se na navedenoj teritoriji u nekomercijalne svrhe (koje nisu saobraćajne prirode, prim. prev.);
  - c) zaustavljati se na navedenoj teritoriji na jednoj ili više tačaka tačno određenim u rasporedu linija, u svrhu ulaska ili izlaska putnika, ili utovara i istovara tereta i pošte, u međunarodnom zračnom saobraćaju.
- 3) Odredbe iz paragrafa 1. ovog člana neće prenositi pravo na određenog zrakoplovnog prijevoznika bilo koje Ugovorne strane, da primi u zrakoplov na teritoriji druge Ugovorne strane, putnike, teret i poštu, koji se prijevoze za naknadu u pravcu neke druge tačke na teritoriji druge Ugovorne strane.

Član 3.

Odabir i dozvole za rad

- 1) Svaka Ugovorna strana imat će pravo da odabere i tome pismeno obavijesti drugu Ugovornu stranu, jednog ili više zrakoplovnih prijevoznika u svrhu izvršenja dogovorenog saobraćaja na tačno određenim linijama.

- 2) Dogovoreni saobraćaj na određenim linijama može početi u bilo koje vrijeme, pod uvjetom da je:
  - a) ugovorna strana, kojoj se dodjeljuju prava navedena u članu 2. ovog sporazuma, odabrala prijevoznika ili prijevoznike i pismeno to objavila, i
  - b) ugovorna strana koja daje ova prava je ovlastila prijevoznika(e) za početak obavljanja zračnog saobraćaja.
- 3) Ugovorna strana koja daje ova prava će, u skladu sa odredbama paragrafa (3) i (4) ovog člana, bez odlaganja dati odgovarajuću dozvolu za obavljanje dogovorenog saobraćaja, pod uvjetom da je tarifa za dogovoreni saobraćaj određena u skladu sa odredbama člana 14. ovog sporazuma.
- 4) Od zrakoplovnih prijevoznika bilo koje Ugovorne strane se može tražiti da dokaže drugoj Ugovornoj strani da je kvalificirana da ispunji uvjete predviđene zakonima i propisima koje normalno i razumno primjenjuje ova Ugovorna strana, pri realiziranju međunarodnog zračnog saobraćaja u skladu sa odredbama Konvencije.
- 5) Svaka Ugovorna strana može odbiti da izda dozvole za rad iz paragrafa (2) ovog člana, ili da nametne uvjete čije se ispunjenje može smatrati neophodnim da bi odabrani zrakoplovni prijevoznik mogao uživati prava navedena u paragrafu (2) člana 2. ovog sporazuma, uvijek kada je Ugovorna strana nezadovoljna time:
  - a) što su većinsko vlasništvo i efikasan nadzor zrakoplovnih prijevoznika dodijeljeni Ugovornoj strani koja bira zrakoplovnog prijevoznika ili njenim državljanima; i
  - b) time što zrakoplovni prijevoznik posjeduje trenutno važeću dozvolu zrakoplovnog operatora koju izdaju nadležna tijela druge Ugovorne strane.

Član 4.

Poništenje ili suspenzija dozvola za rad

- 1) Tijela svake Ugovorne strane nadležna za zračni saobraćaj mogu poništiti dozvolu za rad ili suspendirati uživanje prava navedenih u članu 2. ovog sporazuma zrakoplovnom prijevozniku kojeg je odabrala druga Ugovorna strana, ili nametnuti uvjete čije se ispunjenje može smatrati neophodnim da bi odabrani zrakoplovni prijevoznik mogao uživati prava:
  - a) uvijek kada je Ugovorna strana nezadovoljna time:
    - i. što su većinsko vlasništvo i efikasni nadzor zrakoplovnog prijevoznika dodijeljeni Ugovornoj strani koja bira zrakoplovnog prijevoznika ili njenim državljanima; i

- ii. time što zrakoplovni prijevoznik posjeduje trenutno važeću dozvolu zrakoplovnog operatora koju izdaju nadležna tijela druge Ugovorne strane.
- b) u slučaju nemogućnosti tog zrakoplovnog prijevoznika da se pridržava zakona i propisa Ugovorne strane koja daje ova prava; ili
  - c) ako zrakoplovni prijevoznik na neki drugi način ne obavlja dogovoreni saobraćaj u skladu sa uvjetima propisanim ovim sporazumom; ili
  - d) u slučaju nemogućnosti druge Ugovorne strane da se pridržava ili primjenjuje standarde bezbjednosti i sigurnosti, u skladu sa članom 15. i 16. ovog sporazuma.
- 2) Osim ako je neophodno neposredno poništenje, suspendiranje ili nametanje uvjeta navedenih u paragrafu (1) ovog člana da bi se izbjegla dalja kršenja zakona i propisa, takvo pravo će se iskoristiti samo nakon konzultacija sa nadležnim tijelima druge Ugovorne strane.

Član 5.

Naknade za korištenje aerodroma i objekata aerodroma

Svaka od Ugovornih strana može nametnuti i/ili dozvoliti da se nametnu pravedne i razumne naknade za korištenje aerodroma i ostalih objekata pod njihovim nadzorom.

Naknade nametnute na teritoriji bilo koje od Ugovornih strana za korištenje aerodroma i drugih zrakoplovnih objekata u zrakoplovu odabranog zrakoplovnog prijevoznika druge Ugovorne strane, neće biti više od naknada nametnutih zrakoplovu vlastitog zrakoplovnog prijevoznika angažiranog u sličnom, međunarodnom zračnom prometu.

Član 6.

Izuzimanje od plaćanja carine i drugih obaveza

- 1) Zrakoplovi koje koriste zrakoplovni prijevoznici koje je odredila svaka od Ugovornih strana, kao i njihova redovna oprema, rezervni dijelovi, zalihe goriva i maziva, zrakoplovne zalihe (uključujući hranu, pića i duhan) u ovakvom zrakoplovu, bit će izuzeti od plaćanja svih carinskih obaveza, naknada za inspekciju i drugih poreza ili taksi u trenutku dolaska na teritoriju

druge Ugovorne strane, pod uvjetom da takva oprema i zalihe ostaju u zrakoplovu do trenutka njegovog polijetanja i ponovnog izvoza istih.

- 2) Zalihe goriva, maziva, rezervni dijelovi, redovna oprema i ostale zalihe uvezene na teritoriju svake Ugovorne strane, ili u ime odabranih zrakoplovnih prijevoznika druge Ugovorne strane, ili uneseni u zrakoplov koju koristi odabrani prijevoznik čija je svrha korištenje isključivo u obavljanju međunarodnog zračnog saobraćaja, bit će izuzeti od plaćanja svih državnih poreza i naplata uključujući carinu i naknade za inspekciju koja se nameće na teritoriji prve Ugovorne strane, čak i kada se ove zalihe koriste na dijelu putovanja koje se vrši preko teritorije Ugovorne strane na kojoj su ukrcani u zrakoplov. Može se zahtijevati da se gore navedeni materijali drže pod carinskim nadzorom ili kontrolom.
- 3) Redovna zrakoplovna oprema, rezervni dijelovi, zrakoplovne zalihe i zalihe goriva i maziva, koje ostaju u zrakoplovu bilo koje Ugovorne strane, mogu biti istovareni na teritoriji druge Ugovorne strane samo uz dozvolu carinskih vlasti te Ugovorne strane. U takvom slučaju, mogu biti stavljeni pod nadzor navedenih vlasti do trenutka kada će opet biti izvezene, ili drugačije razmještene u skladu sa carinskim propisima te Ugovorne strane.
- 4) Pokretna imovina odabranih zrakoplovnih prijevoznika jedne Ugovorne strane, kao što je kancelarijska oprema, kancelarijski materijal, putni dokumenti, uključujući zrakoplovne karte, tovarne listove, kao i materijal za publiciranje i reklamni materijal, uvezen na teritoriji druge Ugovorne strane, bit će izuzeti od plaćanja svih carinskih poreza i obaveza, naknada za inspekciju i drugih poreza ili taksi.

Član 7.

Finansijske odredbe

1. Svaka Ugovorna strana dat će imenovanom zrakoplovnom prijevozniku (prijevoznicima) druge Ugovorne strane, pravo da slobodno prebace, prema zvaničnom kursu, višak prihoda koji su preostali poslije rashoda, a ostvareni su na njoj teritoriji u vezi sa prijevozom putnika, prtljaga, pošte i tereta. Tamo gdje postoji specijalni sporazum o plaćanju između Ugovornih strana, isti će se primjenjivati.
2. Odabrani zrakoplovni prijevoznik(ci) svake Ugovorne strane bit će izuzet od plaćanja poreza na prihod ili drugih sličnih poreza na teritoriji druge Ugovorne strane u pogledu zarade ili profita ostvarenog pri obavljanju dogovorenog saobraćaja.
3. Svaka Ugovorna strana preduzet će sve neophodne korake kako bi, u skladu sa svojim zakonima, omogućila stupanje na snagu odredbi ovog člana.

Član 8.

Tehnička i komercijalna predstavništva

- 1) Imenovani zrakoplovni prijevoznik(ci) jedne Ugovorne strane imat će pravo da zadrže svoja predstavništva na teritoriji druge Ugovorne strane.
- 2) Imenovani zrakoplovni prijevoznik(ci) jedne Ugovorne strane može, u skladu sa zakonima i propisima druge Ugovorne strane koji se odnose na ulazak, boravak i zaposlenje, dovesti i zadržati na teritoriji druge Ugovorne strane, upravno, tehničko, operativno i drugo specijalističko osoblje potrebno za pružanje usluga u zračnom saobraćaju.
- 3) U slučaju imenovanja generalnog agenta ili generalnog agenta prodaje, isti će biti imenovan u skladu sa relevantnim zakonima i propisima koji su na snazi u svakoj od Ugovornih strana.
- 4) U skladu sa državnim zakonima i propisima koji se primjenjuju u svakoj od Ugovornih strana, svaki odabrani zrakoplovni prijevoznik imat će pravo da se, u prodaji zrakoplovnog saobraćaja na teritoriji druge Ugovorne strane, direktno ili preko svojih agenata, uključi u prodaju usluga zrakoplovnog saobraćaja na teritoriji druge Ugovorne strane, i svaka osoba imat će pravo da kupi usluge ovog transporta.

Član 9.

Iznajmljivanje zrakoplova

- 1) Kada odabrani zrakoplovni prijevoznik predloži da u obavljanju dogovorenog saobraćaja koristi zrakoplov koji ne posjeduje, to se može dozvoliti pod sljedećim uvjetima:
  - a) da takvi aranžmani neće manjem zrakoplovnom prijevozniku druge zemlje dati pristup onim saobraćajnim pravima koja mu inače nisu dostupna;
  - b) da finansijska korist koju će ostvariti manji zrakoplovni prijevoznik neće biti povezana sa direktnim finansijskim uspjehom operacija zainteresiranog odabranog prijevoznika;
  - c) da dogovorene linije na kojima lete odabrani prijevoznici koji koriste iznajmljene zrakoplove neće biti povezane tako da ih obuhvati isti zrakoplov manjeg prijevoznika na njegovoj liniji ili linijama.
- 2) Odabrani zrakoplovni prijevoznik nije ni na koji drugi način onemogućen da obavlja zračni saobraćaj koristeći iznajmljeni zrakoplov, pod uvjetom da

aranžmani o iznajmljivanju u koje se ulazi zadovoljavaju uvjete navedene u paragrafu 1. ovog člana.

- 3) Odabrani zrakoplovni prijevoznik će, šezdeset (60) dana unaprijed, dostaviti pismenu obavijest nadležnim zrakoplovnim tijelima druge Ugovorne strane o svakom iznajmljivanju zrakoplova, navodeći uvjete ovakvog aranžmana i bit će u obavezi da dobije prethodno odobrenje navedenih tijela prije korištenja iznajmljenog zrakoplova.
- 4) U slučaju da je iznajmljivanje zrakoplova neophodno iz sigurnosnih razloga i ako period iznajmljivanja ne prelazi devedeset (90) dana, proces davanja odobrenja neće biti zaustavljen zbog toga što je obavijest data za manje od šezdeset (60) dana, ako je prethodna obavijest data u razumnom periodu.
- 5) Bez obzira na sve navedeno u prethodnim paragrafima, ako manji zrakoplov:
  - a) nije prijevoznik niti ga prijevoznik nadzire; i
  - b) nije podružnica neke zrakoplovne-kompanije, niti je pripadajuća zrakoplovna-kompanija prijevoznika treće strane, bit će dovoljna obična obavijest nadležnim tijelima druge Ugovorne strane

Član 10.

Propisi koji se odnose na ulazak i kliring

1. Zakoni, propisi i pravila koja su na snazi u jednoj Ugovornoj strani, a odnose se na ulazak ili izlazak putnika, posade, tereta i pošte sa njene teritorije (kao što je propis koji se odnosi na ulazak, kliring, imigraciju, pasoše, carinu i karantin), primjenjivat će se na putnike, posadu, teret i poštu koji su u zrakoplovu odabranog prijevoznika druge Ugovorne strane dok boravi na teritoriji prve Ugovorne strane.
2. Zakoni i propisi Ugovorne strane koji se odnose na prijem, boravak ili napuštanje njene teritorije od strane zrakoplova angažirane u međunarodnoj zračnoj plovidbi, ili se odnose na rad i plovidbu takvog zrakoplova dok je na njenoj teritoriji, primjenjivat će se na zrakoplovu obje Ugovorne strane bez obzira na državljanstvo, i takav zrakoplov će ih se pridržavati prilikom ulaska na teritoriju te Ugovorne strane, napuštanja iste ili boravka na navedenoj teritoriji.
3. Putnici, prtljag, teret i pošta u tranzitu preko teritorije bilo koje Ugovorne strane, bit će predmet samo pojednostavljenog carinskog i imigracionog nadzora. Prtljag, teret i pošta bit će izuzeti od plaćanja carine, naknade za inspekciju i drugih državnih poreza i taksi, ako su u direktnom tranzitu.

Član 11.

Odredbe o kapacitetu

1. Postojeće pravedna i jednaka mogućnost za odabrane zrakoplovne prijevoznike Ugovornih strana da obavljaju zračni saobraćaj na određenim linijama, u skladu sa članom 2. ovog sporazuma, između njihovih pojedinačnih teritorija.
2. U obavljanju zračnog saobraćaja na linijama određenim u skladu sa članom 2. ovog sporazuma, odabrani zrakoplovni prijevoznik(ci) svake Ugovorne strane uzet će u obzir interese zrakoplovnog prijevoznika druge Ugovorne strane kako ne bi negativno utjecao na usluge koje drugi prijevoznik nudi, u cjelini ili na dijelu pojedinih linija.
3. Zračni saobraćaj, koji će obavljati imenovani zrakoplovni prijevoznici, zadržat će svoj primarni cilj a to je osigurati, držeći se faktora razumnog tereta, kapacitet adekvatan za prijevoz trenutnih, i razumnih, već prihvaćenih, zahtjeva za prijevoz putnika, tereta i pošte koji dolaze sa teritorije ili se upućuju na teritoriju Ugovorne strane koja je odabrala zrakoplovne prijevoznika(e). Pravo odabranih zrakoplovnih prijevoznika bilo koje Ugovorne strane da utovaraju ili istovaraju na tačkama na teritoriji druge Ugovorne strane, u međunarodnom saobraćaju koji se upućuje u treće zemlje ili dolazi iz njih, bit će u skladu sa principima da će takav saobraćaj biti dopunskog karaktera i da će njegov kapacitet biti u vezi sa:
  - a) zahtjevima za saobraćaj između teritorije Ugovorne strane koja je odabrala zrakoplovnog prijevoznika(e) i tačaka na tačno određenim linijama,
  - b) zahtjevima za prijevozom u oblasti kroz koju prolazi dogovorena linija, nakon što se uzme u obzir zračni saobraćaj koji obavljaju prijevoznici država koje se nalaze u toj oblasti, i
  - c) zahtjevima za direktnim letovima zrakoplovnih prijevoznika.
4. Kapacitet dogovorenih linija će, zajedno sa frekvencijom letova i tipom zrakoplova koje će koristiti imenovani zrakoplovni prijevoznik(ci), bit će dogovoren između nadležnih tijela Ugovornih strana.

Član 12.

Odobrenje rasporeda letova

- 1) Odabrani zrakoplovni prijevoznici podnijet će na uvid tijelima nadležnim za zračni promet druge Ugovorne strane, najkasnije trideset (30) dana prije uvođenja dogovorenog saobraćaja na određenim linijama, u skladu sa članom 2. ovog sporazuma, vrstu usluge, tip zrakoplova koji će se koristiti i raspored letova. Ovo će se također primijeniti na kasnije promjene, kao i prije početka svake ljetne i zimske sezone.
- 2) Tijela nadležna za zračni saobraćaj koja prime ovakve rasporede letova će ih, po uobičajenoj praksi, odobriti ili predložiti izmjene istih. U svakom slučaju, odabrani prijevoznici neće početi sa obavljanjem saobraćaja prije nego što njihovi rasporedi letova budu odobreni od strane zainteresiranih nadležnih tijela. Ova odredba primjenjivat će se na kasnije promjene.

Član 13.

Dostava informacija i statističkih podataka

Tijela jedne od Ugovornih strana nadležna za zračni saobraćaj dostavit će nadležnim tijelima druge Ugovorne strane, na njihov zahtjev, periodične i druge statističke podatke koji se mogu razumno tražiti u svrhu revizije kapaciteta odabranih zrakoplovnih prijevoznika prve Ugovorne strane na linijama dogovorenim u skladu sa članom 2. ovog sporazuma. Ovi podaci sadržavat će sve informacije potrebne za određivanje obima obavljenog saobraćaja.

Član 14.

Određivanje tarifa

- 1) Tarife koje će se naplaćivati za dogovorene usluge, bit će određene na razumnom nivou, uz poštovanje svih relevantnih faktora, uključujući troškove rada, razuman profit, karakteristike usluge na varijabilnim linijama (kao što su standardi brzine i smještaja) i tarife drugih zrakoplovnih prijevoznika naplaćivane za bilo koji dio dogovorene linije. Ove tarife bit će fiksne u skladu sa sljedećim odredbama ovog člana.

- 2) Tarife koje se spominju u paragrafu 1) ovog člana će, ako je moguće, biti dogovorene na osnovu svake od tačno dogovorenih linija između odabranih zrakoplovnih prijevoznika i u dogovoru, kad je potrebno, sa drugim zrakoplovnim prijevoznicima koji obavljaju saobraćaj na cijeloj toj liniji ili jednom njenom dijelu, i takav dogovor, kad god je to moguće, bit će postignut putem propisanih procedura Međunarodne asocijacije za zračni promet (IATA), koje se odnose na određivanje tarifa. Ovako dogovorene tarife podlijegeat će proceduri dobijanja odobrenja od strane nadležnih tijela Ugovornih strana, najmanje 90 dana prije predloženog datuma uvođenja ovih tarifa. U posebnim slučajevima, ovaj period se može skratiti na osnovu dogovora između zainteresovanih nadležnih tijela.
- 3) Ako odabrani zrakoplovni prijevoznici ne mogu da se dogovore u pogledu bilo koje od ovih tarifa, ili ako iz nekog razloga tarifa ne može biti dogovorena u skladu sa odredbama paragrafa (2) ovog člana, nadležna zrakoplovna tijela Ugovornih strana pokušat će da odrede tarifu sporazumno.
- 4) Ako zrakoplovna tijela ne uspiju da postignu sporazum o bilo kojoj od tarifa koje im se dostave u skladu sa paragrafom 2) ovog člana, ili ne uspiju da postignu sporazum u vezi određivanja bilo koje od tarifa navedenih u paragrafu 3) ovog člana, spor će se riješiti u skladu sa odredbama člana 18. ovog sporazuma.
- 5) Dok se odrede tarife u skladu sa odredbama ovog člana, tarife koje su već na snazi ostat će na snazi sve do uspostavljanja nove tarife. U svakom slučaju, validnost tarife neće biti produžena sama po sebi ovim paragrafom za više od dvanaest (12) mjeseci nakon datuma kada je inače trebalo da prestane da važi.

Član 15.

Bezbjednost u zrakoplovstvu

1. Svaka Ugovorna strana može zatražiti konsultacije u bilo koje vrijeme ako se iste tiču standarda bezbjednosti u bilo kojoj oblasti koja je u vezi sa posadom, zrakoplovom ili njihovim radom, a sprovodi ih druga Ugovorna strana. Ovakve konsultacije će se održati u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja zahtjeva.
2. Ako, nakon ovih konsultacija, jedna Ugovorna strana otkrije da druga Ugovorna strana, u bilo kojoj oblasti, ne održava i ne sprovodi efikasno sigurnosne standarde, koji su u najmanju ruku jednaki minimalnim standardima uspostavljenim u isto vrijeme u skladu sa Konvencijom, prva Ugovorna strana obavijestit će drugu Ugovornu stranu o ovim otkrićima i koracima koji se smatraju neophodnim kako bi se postigao minimum

standarda, i druga Ugovorna strana preduzet će odgovarajuće korektivne mjere. Neuspjeh druge Ugovorne strane da preduzme odgovarajuće mjere u roku od petnaest (15) dana ili duže ako je tako dogovoreno, smatrat će se osnovom za primjenu člana 4. ovog sporazuma.

3. Osim obaveza spomenutih u članu 33. Konvencije, dogovoreno je da svaki zrakoplov koji koristi jedan prijevoznik ili prijevoznici jedne Ugovorne strane na putu ka teritoriji ili van teritorije druge Ugovorne strane može, dok je na teritoriji druge Ugovorne strane, biti predmet ispitivanja od strane ovlaštenih predstavnika druge Ugovorne strane, u zrakoplovu ili oko njega, radi provjere kako validnosti dokumenata zrakoplova i posade, tako i samog evidentnog stanja u kojem je zrakoplov i njegova oprema (u ovom članu se to naziva "inspekcijom na rampi"), pod uvjetom da ne dovodi do nerazumnog kašnjenja.
4. Ako ovakve "inspekcije na rampi" ili serija istih dovedu do:
  - a) ozbiljnih sumnji da zrakoplov ili rad zrakoplova nisu u skladu sa minimalnim standardima uspostavljenim u to vrijeme u skladu sa Konvencijom, ili
  - b) ozbiljnih sumnji da postoji nedostatak efikasnog održavanja i primjena sigurnosnih standarda uspostavljenih istovremeno u skladu sa Konvencijom,

Ugovorna strana koja vrši inspekciju će, u svrhu člana 33. Konvencije, biti slobodna da zaključi da zahtjevi prema kojima su izdati certifikati ili licence o zrakoplovu ili posadi zrakoplova, nisu izdati i ponovo vraćeni kao validni, ili da zahtjevi prema kojima zrakoplov obavlja saobraćaj, nisu istovjetni niti su iznad minimalnih standarda uspostavljenih u skladu sa Konvencijom.

5. U slučaju da predstavnici jednog ili više prijevoznika odbiju pristup zrakoplovu u svrhu izvršenja "inspekcije na rampi" na zrakoplovu koji ti prijevoznici jedne Ugovorne strane koriste, u skladu sa paragrafom 3) ovog člana, druga Ugovorna strana bit će slobodna da zaključi da su razlog tome ozbiljne sumnje one vrste navedene u paragrafu 4) ovog člana, te da donese zaključke u skladu sa sadržajem tog paragrafa.
6. Svaka Ugovorna strana zadržava pravo da suspendira ili promijeni dozvolu za rad zrakoplovnom prijevozniku druge Ugovorne strane odmah nakon situacije gdje prva Ugovorna strana zaključuje, bilo kao rezultat "inspekcije na rampi", serije istih, zabrane pristupa radi "inspekcije na rampi", konsultacija ili slično, da je neposredna i hitna akcija ključna za sigurnost rada zrakoplova.
7. Svaka aktivnost jedne Ugovorne strane u skladu sa paragrafima 2) ili 6) ovog člana bit će prekinuta onog trenutka kad nestane osnova za njihovo preduzimanje.
8. Certifikati o zračnoj plovidbenosti, certifikati o kompetenciji i licence koje jedna Ugovorna strana izdaje ili ponovo daje kao validne i još na snazi, druga Ugovorna strana priznat će kao važeće dokumente u svrhu obavljanja zračnog prometa prema ovom sporazumu, pod uvjetom da su ti certifikati ili licence izdati i ponovo dati kao važeći u skladu sa minimalnim standardima

koji se određuju Konvencijom. Svaka Ugovorna strana, međutim, zadržava pravo da odbije da prizna validnost certifikata o kompetenciji, kao i licenci koje je njenim državljanima izdala druga Ugovorna strana ili bilo koja druga država, a u svrhu letova koji se obavljaju iznad njene teritorije.

9. Ako privilegije ili uvjeti licenci ili certifikata spomenutih u paragrafu 8. ovog člana, koje izdaju nadležna tijela jedne Ugovorne strane bilo kojoj osobi ili odabranom zrakoplovnom prijevozniku(cima) ili u pogledu zrakoplova koji obavlja dogovoreni saobraćaj na dogovorenim linijama, dozvoljavaju razliku u odnosu na standarde usvojene Konvencijom, bilo da takva razlika jeste ili nije registrirana kod Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, tijela druge Ugovorne strane nadležne za zračni promet mogu zatražiti konsultacije u skladu sa članom 17. ovog sporazuma sa nadležnim tijelima prve Ugovorne strane sa ciljem provjere da li je praksa o kojoj se govori prihvatljiva za njih. Nemogućnost postizanja zadovoljavajućeg dogovora stvorit će osnove za primjenu člana 4. ovog sporazuma.

Član 16.

Sigurnost u zrakoplovstvu

1. U skladu sa svojim pravima i obavezama prema međunarodnom zakonu, Ugovorne strane potvrđuju jedna drugoj svoju obavezu da štite sigurnost civilnog zrakoplovstva od akata nezakonitog djelovanja, te da ovo čini integralni dio ovog sporazuma. Bez ograničenja uopštenosti njihovih prava i obaveza prema međunarodnom zakonu, Ugovorne strane će naročito djelovati u skladu sa odredbama *Konvencije o napadima i nekim drugim aktima počinjenim na zrakoplovima*, koja je potpisana u Tokiju 14. septembra 1963. godine, *Konvencije o zabrani nezakonitog zauzimanja zrakoplova*, potpisanoj u Hagu 16. decembra 1970. godine, *Konvencije o zabrani nezakonitih akata protiv sigurnosti u civilnom zrakoplovstvu*, potpisanog u Montrealu 23. septembra 1971. godine i njenim pratećim *Protokolom za suzbijanje nezakonitih akata nasilja na aerodromima koji služe međunarodnom civilnom zrakoplovstvu*, potpisanom u Montrealu 24. februara 1988. godine, kao i u skladu sa bilo kojom drugom konvencijom koja se odnosi na sigurnost u civilnom zrakoplovstvu, a koju će potpisati obje Ugovorne strane.
2. Ugovorne strane će, na zahtjev, osigurati jedna drugoj svu potrebnu pomoć u sprječavanju akata nezakonitog zauzimanja civilnog zrakoplova i drugih nezakonitih akata protiv sigurnosti zrakoplova, njihove posade i putnika, aerodroma i objekata za zračnu navigaciju i svih drugih oblika prijetnje sigurnosti i bezbjednosti u civilno zrakoplovstvu.
3. Ugovorne strane će, u svojim međusobnim odnosima, djelovati u skladu sa odredbama o sigurnosnim standardima u zrakoplovstvu preporučenoj praksi,

koje je uspostavila Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo i odredila ih kao Aneксе Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, do one mjere do koje su te odredbe primjenjive u zemljama Ugovornim stranama; njima će se tražiti da operatori na zrakoplovima svog registra ili operatori na zrakoplovima koji imaju osnovno poslovno sjedište na njihovoj teritoriji ili stalni boravak na teritoriji, i operatori na aerodromima, djeluju u skladu sa ovakvim odredbama o sigurnosti u zrakoplovstvu. U ovom paragrafu, referenca na standarde sigurnosti u zrakoplovstvu uključuje svaku razliku koju navede zainteresirana Ugovorna strana.

4. Svaka Ugovorna strana osigurat će da se adekvatne mjere efikasno primjenjuju na njenoj teritoriji kako bi se zaštitio zrakoplov i izvršila inspekcija putnika, posade, prenosivih artikala, prtljaga, tereta (uključujući ručni prtljag) i zrakoplovnih zaliha prije i u toku ukrcavanja putnika i utovarivanja tereta, i ove mjere prilagodit će se porastu opasnosti. Svaka Ugovorna strana se slaže da će se od odabranih zrakoplovnih prijevoznika možda tražiti da poštuju odredbe o sigurnosti u civilnom zrakoplovstvu koje su navedene u paragrafu 3) gore, i tražit će ih druga Ugovorna strana u vezi sa ulaskom na njenu teritoriju, napuštanje iste ili boravak na teritoriji te druge Ugovorne strane. Svaka Ugovorna strana će također uzeti u obzir svaki zahtjev koji dolazi od druge Ugovorne strane a odnosi se na specijalne mjere sigurnosti, kako bi se tretirala određena opasnost.
5. Kada se dogodi neki incident ili prijetnja u vidu nelegalnog oduzimanja civilnog zrakoplova, ili neki drugi kriminalni akt protiv sigurnosti zrakoplova, njenih putnika i posade, aerodroma ili objekata za zračnu navigaciju, Ugovorne strane će pomagati jedna drugoj olakšavajući komunikaciju i sprovodeći druge odgovarajuće mjere, u namjeri brzog i sigurnog prekida ovakvog incidenta ili prijetnje uz minimalan rizik po život.
6. Kada Ugovorna strana ima razumne osnove da smatra da je druga Ugovorna strana odstupila od odredbi ovog člana, prva Ugovorna strana može zatražiti hitne konsultacije sa drugom Ugovornom stranom. Ove konsultacije imat će za cilj postizanje dogovora o odgovarajućim mjerama za eliminiranje najneposrednijih razloga za zabrinutost, te usvajanje aktivnosti potrebnih za postizanje odgovarajućih sigurnosnih uvjeta, u okviru sigurnosnih standarda ICAO-a.
7. Svaka Ugovorna strana preduzet će sve potrebne mjere, ukoliko je to izvodljivo, da osigura da se zrakoplov koji je nelegalno oduzeta ili je predmet neke druge nelegale radnje, koji je sletio na teritoriju države, zadrži na tlu, osim ako je njen polazak neophodan kako bi se zaštitio ljudski život. Kad god je to moguće, ovakve mjere preduzimat će se na bazi uzajamnih konzultacija.

Član 17.

Konsultacije i modifikacije

1. Razmjena mišljenja održat će se između nadležnih tijela Ugovornih strana kako bi se postigla bliža saradnja i dogovor o svim pitanjima koja se odnose na primjenu ovog sporazuma.
2. Svaka Ugovorna strana može, u bilo kojem trenutku, tražiti konsultacije sa drugom Ugovornom stranom, u svrhu mijenjanja ovog sporazuma ili Rasporeda letova. Ovakve konsultacije započet će u roku od šezdeset (60) dana od dana prijema pismenog zahtjeva. Bilo koja modifikacija dogovorena na ovakav način, putem konsultacija, bit će odobrena od strane svake Ugovorne strane u skladu sa njenim konstitutivnim procedurama, i stupit će na snagu na dan razmjene posljednje diplomatske note kojom Ugovorne strane obavještavaju jedna drugu o odobrenju, mada može biti dogovoreno da se dogovorena izmjena privremeno primjenjuje od dana usaglašavanja
3. Ako se izmjena odnosi isključivo na Raspored letova, održat će se konsultacije između nadležnih tijela obje Ugovorne strane. Kada se ova tijela usaglase u vezi sa novim ili revidiranim Rasporedom, dogovorene izmjene stupit će na snagu čim budu potvrđene u razmijenjenim diplomatskim notama.

Član 18.

Razrješenje sporova

- 1) Ako između Ugovornih strana dođe do bilo kakvog spora rezultiranog prijevodom ili primjenom ovog sporazuma, Ugovorne strane će na prvom mjestu učiniti sve napore da sporove riješe pregovaranjem.
- 2) Ako Ugovorne strane, u roku od šezdeset (60) dana, ne uspiju postići razrješenje pregovaranjem, mogu se dogovoriti da se obrate za odluku određenoj osobi ili tijelu, ili na zahtjev jedne od Ugovornih strana, arbitražnom tribunalu. Arbitražni tribunal bit će sastavljen na sljedeći način:
  - a) Svaka od Ugovornih strana imenovat će arbitra; ako bilo koja od Ugovornih strana ne uspije da imenuje arbitra u roku od šezdeset (60) dana, druga Ugovorna strana može zatražiti od predsjednika Vijeća Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo da imenuje arbitra.
  - b) Treći arbitar, koji će biti državljanin treće države i imati funkciju predsjednika arbitražnog tijela, bit će imenovan:
    - 1) sporazumom između Ugovornih strana, ili

- 2) ako se u roku od šezdeset (60) dana Ugovorne strane ne uspiju dogovoriti, bit će imenovan odlukom predsjednika Vijeća Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, na zahtjev bilo koje od Ugovornih strana.
- 3) Arbitražni tribunal donosit će odluke većinom glasova. Ove odluke bit će obavezujuće za obje Ugovorne strane. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog arbitra, kao i naknade za njegovo/njeno angažiranje u arbitražnim postupcima; troškove predsjedavajućeg i sve druge troškove će podjednako snositi Ugovorne strane. U svim drugim situacijama, arbitražni tribunal odredit će svoju vlastitu proceduru.

Član 19.

Poništenje

Svaka Ugovorna strana može, putem diplomatskih kanala i u bilo koje vrijeme, dati pismenu obavijest drugoj Ugovornoj strani o svojoj odluci da poništava ovaj sporazum. Kopija ovakve obavijesti bit će istovremeno dostavljena generalnom sekretaru Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo.

U slučaju davanja ovakve obavijesti, Sporazum će biti poništen dvanaest (12) mjeseci nakon što druga Ugovorna strana primi obavijest, osim ako se Ugovorne strane dogovore da povuku ovu obavijest o poništavanju Sporazuma prije isteka ovog roka. U odsustvu povratne informacije od druge Ugovorne strane o primljenoj obavijesti, smatrat će se da je obavijest stigla četrnaest (14) dana nakon što je generalni sekretar Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo zaprimio kopiju iste obavijesti.

Član 20.

Usklađenost sa multilateralnim konvencijama

U slučaju da opća multilateralna konvencija o zračnom saobraćaju, koju su prihvatile obje Ugovorne strane, stupi na snagu, odredbe konvencije imat će prevagu. Svaka diskusija koja će se voditi sa ciljem određivanja do koje mjere će ovaj sporazum biti poništen, ukinut, izmijenjen ili zamijenjen odredbama multilateralne konvencije, održat će se u skladu sa paragrafom (2) člana 17. ovog sporazuma.

Član 21.

Registracija

Ovaj sporazum bit će registriran kod Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo.

Član 22.

Naslovi

Naslovi koji su u ovom sporazumu umetnuti na početku svakog člana, imaju kao svrhu referentnost i praktičnost, i ni na koji način ne definiraju, ograničavaju ili opisuju obim ili svrhu ovog sporazuma.

Član 23.

Stupanje na snagu

Ovaj sporazum stupit će na snagu nakon što u obje Ugovorne strane budu ispunjeni svi uvjeti predviđeni njihovim internim zakonima, o čemu će Ugovorne strane obavijestiti jedna drugu razmjenom diplomatskih nota.

Sporazum će stupiti na snagu prvog dana sljedećeg mjeseca od dana prijema posljednje obavijesti.

U prisustvu dole potpisanih, koji su propisno ovlašteni od strane svojih Vlada, da potpišu ovaj sporazum.

Potpisano u dva primjerka u Kuvajtu dana 20. juna 2010. godine u dva originala, na službenim jezicima Bosne i Hercegovine: bosanskom, srpskom i hrvatskom, te na arapskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični.

U slučaju spora u pogledu interpretiranja ovog sporazuma ili njegovog Aneksa, prevladat će verzija na engleskom jeziku.

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine

Za Vladu Države Kuvajt

Jasin Ravašde, s.r.

Faih Al Farah, s.r.

DODATAK

RASPORED LETOVA

Poglavlje 1

Linija(e) na kojima će prometovati odabrani prijevoznik(ci) Države Kuvajt, uz puna prometna prava u oba smjera:

Tačka(e) u Državi Kuvajt – međutačka(e) u Bosni i Hercegovini – tačka(e) izvan

Poglavlje 2

Linije na kojima će prometovati odabrani prijevoznik(ci) Bosne i Hercegovine, uz puna prometna prava u oba smjera:

Tačka(e) u Bosni i Hercegovini – međutačka(e) u Državi Kuvajt – tačka(e) izvan

Napomena:

- i međutačke i tačke, mogu se, po izboru određenih prijevoznika, izostaviti na bilo kojem ili na svim letovima.
- ii Određeni prijevoznik/prijevoznici, na nekom ili na svim letovima može ostvariti pravo „pete slobode“ na svim međutačkama i/ili tačkama izvana.